

การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา
เทศบาลนครภูเก็ต*

The use of The Four Iddhipada Principles of Academic
Administration of Educational Administrators According to The
Opinions of Administrators and Teachers under the office of
Education Phuket Municipality.

ดิเรกฤทธิ์ ยูเหล็ก

Direkrit Yulek

ทิพนามาส เสวตวรโชติ

Tippamas Sawetworavhot

สันติ อุนจะนำ

Santi Aunjanam

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคกราช, ประเทศไทย

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand

E-mail: direkrit.y@kjs.ac.th.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 225 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วย t-test และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว One way Anova

* Received 14 December 2022; Revised 17 December 2022; Accepted 30 December 2022

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของนักบริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครภูเก็ต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ตามพบว่าอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ของครูและการนำสื่อมาใช้กับนักเรียนมีการสร้างแบบวัดและประเมินผลที่เกิดจากความต้องการของครูและนักเรียนที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาแบบรอบด้าน รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ต้องนิเทศการสอนเพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น

คำสำคัญ: อิทธิบาท 4, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of using Four Iddhipada Principles 2) to compare The use of Four Iddhipada Principles and 3) to study suggestions for the use of Four Iddhipada Principles in academic administration of school administrators. According to the views of administrators and teachers Under the Office of Education Phuket City Municipality using a quantitative research model The sample used in the research were 225 school administrators and teachers using stratified random sampling. and simple The tool used was a 5-point estimation scale questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation. and comparative analysis by t-test and one-way ANOVA test.

The results of the research found that

1. The level of using the Four Iddhipada Principles in academic administration of school administrators according to administrators and teachers' perspectives. Under the Office of Education Phuket City Municipality The overall picture is at a high level.

2. The comparison of the use of Four Iddhipada Principles in academic administration of school administrators. According to the views of administrators and teachers Under the Office of Education Phuket City Municipality, according to the age difference was statistically significant at 0.05 level. Work experience and position are not different.

3. Suggestions: Educational institution administrators must have a modern vision. ready to accept rapid changes in information Emphasis must be placed on teacher learning management and the use of media for learners. There must be a form of measurement and evaluation that arises from the needs of teachers and learners who focus on assessment for all-round development. Including school administrators Must supervise teaching for teachers to develop or improve.

Keywords: Four iddhipada principles, Academic administration, School administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 4) หน่วยงานตามกฎหมายที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือ

ภาคเอกชน เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาและบริหารครูให้ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพแวดล้อม ปัจจัย และวัฒนธรรมแตกต่างกัน

การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่ง ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของบุคคลเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงานวิชาการ ทำให้งานวิชาการจึงเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีความสำคัญสูงสุดและเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาทั้งระบบ

โรงเรียนใดที่มีการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็ง โรงเรียนนั้นก็มักจะมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและสังคมอย่างกว้างขวาง แต่หากงานวิชาการของโรงเรียนไม่เข้มแข็ง โรงเรียนนั้นๆ ก็มักจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเครื่องหมายยืนยันมาตรฐานการบริหารจัดการด้านวิชาการ แต่ในปัจจุบันคุณภาพการศึกษา เป็นการเพิ่มช่องว่างด้านคุณภาพ เช่น เมื่อพิจารณาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2563 พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการทดสอบ PISA (Program for International Student Assessment) ปี 2561 ที่ดำเนินการโดย OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development) พบว่า ผู้เรียนไทยมีค่าเฉลี่ยคะแนนทุกด้านอยู่ในกลุ่มต่ำ สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนโดยเฉลี่ยมีความรู้และความสามารถในการใช้ความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติ รวมทั้งค่าเฉลี่ยคะแนนดังกล่าว ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน เนื่องจาก ข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาไทยทั้งปัญหาเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการท่องจำทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการจึงต้องใช้หลักกรรมวิธีปฏิบัติ 4 เป็นคุณธรรมนำไปสู่

ความสำเร็จได้ที่มืองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่น ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง 3) จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยให้ ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้สิ่งที่ทำ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่น ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล (พระพรหมคุณาภรณ์.(ป.อ.ปยุตฺโต), 2546, หน้า 35)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาระดับการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เปรียบเทียบการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาข้อเสนอแนะการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง การใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนคร

ภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ประกอบด้วย 7 โรงเรียน และ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 458 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำนวน 225 คน สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเปิดตารางสำเร็จรูป ของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie & Daryle W. Morgan) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่ง ชั้น (Stratified Random Sampling) และวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การใช้หลักอทิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปสำหรับถามผู้ให้ข้อมูลคำตอบ เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับ การใช้หลักอทิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตาม ทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ประกอบด้วยการใช้ หลักธรรมอทิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน (มณฑนา ปรียวณิตย์, 2563, หน้า 47) ดังนี้

- 1) หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร
- 2) หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อ การเรียนการสอน
- 3) หลักจิตตะ (การวัดและประเมินผล) ในการบริหารด้านการวัดและประเมินผล
- 4) หลักวิมังสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน

โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ของลิเคิร์ต (Likert, 1970) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 16)

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ตซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบมาตราส่วนประมาณค่า และเป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการกำหนดประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบสำนวนภาษา ความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามและทำการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3.3 นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดสอบหาคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทั้งหมดจำนวน 3 คน

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.70 ขึ้นไป และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย แล้วนำส่งหนังสือถึงสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เพื่อแจ้งประสงค์ขอความอนุเคราะห์จัดการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นส่งลิงก์แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในส่วน of สถานศึกษา หรือกลุ่มตัวอย่างใดไม่สามารถส่งคำตอบแบบสอบถามได้ ผู้วิจัยจะทำการติดตามเก็บข้อมูลด้วยตนเอง นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเรียบร้อยและวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนัก

การศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาหาค่าร้อยละจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกเพศ และตำแหน่ง โดยใช้ t-test (Independent Samples)

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test One-way ANOVA)

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มใช้สถิติค่าความถี่ตามองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยเขียนลักษณะความเรียง

ผลการวิจัย

1. ระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ที่ตอบแบบสอบถามการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 52.89 ด้านเพศชาย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 47.11 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 29.78 อายุ 31-40 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 อายุ 20-30 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 52.89 ปริญญาตรี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 41.78 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33 ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 61.78 น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 86 คน

คิดเป็นร้อยละ 38.22 ด้านตำแหน่ง ครู จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 91.11 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติโดยตรวจสอบจากความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ที่มีต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.14 S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณารายหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การใช้หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.22 S.D. = 0.50) และหลักที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การใช้หลักวิมังสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.02 S.D. = 0.32)

2. เปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพรรณนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง พบว่า การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพรรณนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายหลัก ได้แก่ การใช้หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพรรณนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพรรณนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพรรณนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกอายุ โดยรวมแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จำแนกระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

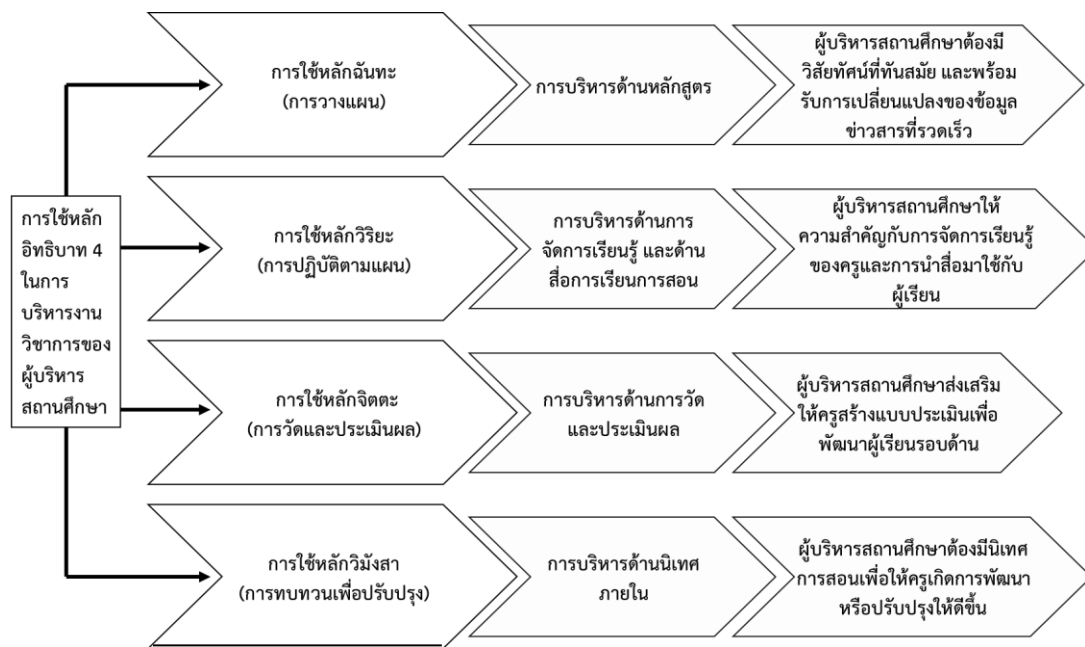
3. ข้อเสนอแนะการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต

1) การใช้หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่และค่าร้อยละมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว สามารถตั้งรับและวิเคราะห์ความเป็นไปของสถานการณ์ได้ รวมทั้งพร้อมเป็นผู้นำที่สามารถจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองได้

2) การใช้หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่และค่าร้อยละมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ของครูและการนำสื่อมาใช้กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาในหลักสูตร รวมทั้งต้องมีการซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาหรือเรียนไม่ทันเพื่อน

3) การใช้หลักจิตตะ (การวัดและประเมินผล) ในการบริหารด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่และค่าร้อยละมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างแบบวัดและประเมินผลที่เกิดจากความต้องการของครูและนักเรียนที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาแบบรอบด้าน ไม่ควรให้ครูประเมินผู้เรียนเพียงอย่างเดียว รวมทั้งควรมีการสะท้อนผลการวัดและประเมินผลจากผู้ปกครองด้วย

4) การใช้หลักวิมังสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่และค่าร้อยละมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องนิเทศการสอน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น มากกว่านิเทศการสอนเพื่อจัดลำดับครู หรือเพื่อนเลื่อนเงินเดือนเท่านั้น และควรทำให้เป็นปกติอยู่ทุกเดือน

แผนภาพแสดงการสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ค้นพบ

อภิปรายผล

1. ระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต

โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกหลัก โดยเรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การใช้หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน การใช้หลักจิตตะ (การวัดและประเมินผล) ในการบริหารด้านการวัดและประเมินผล การใช้หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร และการใช้หลักวิมงสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการอย่างสมดุลกัน จึงมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก และค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา บัวบาล และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 พบว่า ระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ยุทธนา บัวบาล, สุนทร สายคำ และพระครูปลัดบุญช่วยโชติวิโส, 2564, หน้า 109) สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอภิรักษ์ กนตสีโล (สิงฆาต) และคณะ (2563) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านของการบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก (พระอภินันท์ กนต์สีโล (สิงมาดา), สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส, 2563, หน้า 135) สอดคล้องกับงานวิจัยพระอนุชา สิริสาโร (แรงดี) (2561) พบว่า สภาพการพัฒนาวิชาชีพครูตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (พระอนุชา สิริสาโร (แรงดี), 2561, หน้า 127) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักอิทธิบาท 4 หลักธรรมพื้นฐานที่เป็นเส้นทางไปสู่ความสำเร็จหรือคุณธรรมที่ให้ถึงความสำเร็จในกรการทำงาน ช่วยให้กาปฏิบัติงานต่างๆ ได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2556, หน้า 105)

2. การเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ที่มีเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระอภินันท์ กนต์สีโล (สิงมาดา) สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส (2563) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจในขอบข่ายของการบริหารด้านหลักสูตร การบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน การบริหารด้านการวัดและประเมินผล และการบริหารด้านนิเทศภายใน ซึ่งถือว่าเป็นงานพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพทางด้านเทคนิคการสอน การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องมีการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวบรวมอุปสรรค ข้อขัดข้องจากการบริหารในทุกๆ เรื่องมาพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปว่า ความรู้ความสามารถของบุคลากรในด้านใดที่สถานศึกษาช่วยแก้ปัญหาได้เอง ด้านใดที่ต้องพึ่งพาจากบุคคลภายนอก การกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะๆ ซึ่งควรกระทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อ

ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพ การศึกษาร่วมกันได้ ฉะนั้นไม่ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะมีเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และระดับการศึกษาใด มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ส่วนอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของมณฑนา ปรียวนิตย์ (2561) ที่เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารและครูจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 หรือหมายความว่า อายุที่เพิ่มขึ้นของผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานวิชาการเป็นงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน เป็น บทบาทหน้าที่หลักของผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการ ให้การศึกษากับผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตรที่กำหนด และบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเต็มศักยภาพ และ เป็นส่วนที่นำไปประเมิณความสำเร็จก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารของผู้บริหาร (จริศร เทียบปาน, 2562, หน้า 25) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถพร้อมกับอายุที่ เหมาะสมเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจในการบริหารงานวิชาการโดยการใช้ หลักอิทธิบาท 4 ได้

3. ข้อเสนอแนะการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต

1) การใช้หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร โดยผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว สามารถตั้งรับและวิเคราะห์ความเป็นไปของสถานการณ์ได้ รวมทั้งพร้อมเป็นผู้นำที่สามารถจัด การศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การวางแผนที่ดีจะ เป็นเข็มทิศในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ฉันทะ คือความพอใจรักใคร่ใน การเป็นผู้หาความรู้และวิธีการที่จะนำพาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

2) การใช้หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ของ ครูและการ นำสื่อมาใช้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาในหลักสูตร รวมทั้งต้องมี

การซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาหรือเรียนไม่ทันเพื่อน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีสื่อที่น่าสนใจและเป็นสื่อที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่เพียรพยายาม (วิริยะ) ในการสนับสนุนหรือส่งให้ครูผลิตสื่อไม่ว่าจะเป็นสื่อทำมือหรือสื่อเทคโนโลยี

3) การใช้หลักจิตตะ (การวัดและประเมินผล) ในการบริหารด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างแบบวัดและประเมินผลที่เกิดจากความต้องการของครูและผู้เรียนที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาแบบรอบด้าน ไม่ควรให้ครูประเมินผู้เรียนเพียงอย่างเดียว รวมทั้งควรมีการสะท้อนผลการวัดและประเมินผลจากผู้ปกครองด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมักคุ้นชินกับการวัดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดที่ต้องมีการทดสอบประจำหน่วย หรือทดสอบกลางภาคเรียน หรือทดสอบปลายภาคเรียน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใจจดจ่อ (จิตตะ) ที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา หรือการประเมินย่อย (Formative Evaluation) ที่เป็นการประเมินเพื่อใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินประเภทนี้ใช้ระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และเน้นผู้ประเมินรอบด้านมากกว่าการตัดสินจากครูเพียงอย่างเดียว

4) การใช้หลักวิมังสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ต้องนิเทศการสอนเพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น มากกว่านิเทศการสอนเพื่อจัดลำดับครู หรือเพื่อเลื่อนเงินเดือนเท่านั้น และควรทำให้เป็นปกติอยู่ทุกเดือน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น (วิมังสา) จากการที่ครูได้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นั่นคือ การนิเทศภายใน ที่ต้องให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาชาติเพิ่มสูงขึ้นอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพลังและศักยภาพในการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและผลสุดท้าย คือ การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ที่ก้าวหน้าและพัฒนาแบบยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต ประกอบด้วย 1) การใช้หลักฉันทะ (การวางแผน) ในการบริหารด้านหลักสูตร 2) การใช้หลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน 3) การใช้หลักจิตตะ (การวัดและประเมินผล) ในการบริหารด้านการวัดและประเมินผล 4) การใช้หลักวิมังสา (การทบทวนเพื่อปรับปรุง) ในการบริหารด้านนิเทศภายใน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ระดับการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกหลัก

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เมื่อจำแนกอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหลักวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) ในการบริหารด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน 3 คู่

3. ข้อเสนอแนะการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว (ฉันทะ) ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ของครูและการนำสื่อมาใช้กับผู้เรียน (วิริยะ) แล้วต้องสร้างแบบวัดและประเมินผลที่เกิดจากความต้องการของครูและผู้เรียนที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาแบบรอบด้าน (จิตตะ) รวมทั้งต้องมีนิเทศการสอนเพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น (วิมังสา)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักอริยบท 4 ทั้ง 4 ด้าน ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างสมดุลต่อไป ซึ่งควรมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของครูและผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดทำโครงการและกิจกรรมรองรับ โดยการเน้นการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

2) ด้วยผลการวิจัยที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมอริยบท 4 มาใช้ในการบริหารอย่างสมดุลกันแล้ว ส่งผลให้บุคลากรทุกเพศ ทุกตำแหน่ง ทุกประสบการณ์ในการทำงานทุกระดับระดับการศึกษา มีทัศนคติที่สอดคล้องหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นจุดเด่นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรดำรงไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการนำอริยบท 4 ไปใช้ในการบริหารงานอื่นๆ
- 2) ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น วิทยฐานะของครู หรือขนาดของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ธริศร เทียบปาน. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธิ์ ปยุตโต). (2556). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ.ปยุตโต). (2546). พจนานุกรมศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอนุชา สิริสาโร (แรงดี). (2561). การพัฒนาวิชาชีพครูตามหลักอริยบท 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอภินันท์ กนต์สีโล (สิงมาตา), สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส. (2563). การบริหารสถานศึกษาตามหลักอริยบท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มณฑนา ปรียวณิตย์. (2563). การบริหารโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. พระนครศรีอยุธยา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ยุทธนา บัวบาล, สุนทร สายคำ และพระครูปลัดบุญช่วยโชติวิโส. (2564). แนวทางการ
บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565, มกราคม 17). CBE Thailand.
Retrieved from <https://cbethailand.com/>.